

**Коломийський індустріально-педагогічний фаховий
коледж**

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з
навчальної роботи

 Мороз О.В.

«12» 09. 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр»
за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та
споруд»

за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»,

за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції»

за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології»,

за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і
двигунів»

за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт»

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Коломия 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи конституційного права України» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та споруд», за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»; за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції», за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»; за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт» за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка» 2024 р. – 10 с.

Розробник:

Пацай І. Б. викладач – методист.

Робоча програма затверджена
на засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від 12 вересня
2024р.

Голова циклової комісії

(підпис)

Н.В. Янкевич

(прізвище та ініціали)

«.....» 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		III семестр	III семестр
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	2	
	Годин	60	
Загальна кількість аудиторних годин		34	6
з т.ч.: - лекції		26	6
- практичні		8	-
- семінарські		-	-
- лабораторні		-	-
консультації		6	
Самостійна робота, год.		26	54
Курсова робота/проект		-	
Форма підсумкового контролю		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи конституційного права» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та споруд», за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»; за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції», за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»; за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт» за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів ліберально-демократичного світогляду та високого рівня конституційної культури, заснованої на повазі до прав і свобод людини і громадянина, Конституції, народного суверенітету, незалежності і територіальної цілісності, інших конституційних цінностей та спроможності їхнього адекватного втілення у правозастосовній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни «Основи конституційного права» навчити студентів:

- формування й розвиток загальних, фахових і предметних компетентностей студентів, сформованих під час вивчення теоретичних засад, системоутворюючих категорій, предмета, методу і системи конституційного права України, особливостей конституційно-правових

норм і відносин;

- засвоєння теоретичних засад сучасного конституціоналізму, правового регулювання конституційного ладу України та його засад, конституційно-правового статусу людини і громадянина, основ безпосереднього народовладдя, засад організації та функціонування вищих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, основ територіального устрою України, поняття конституційної відповідальності;
- надання системи теоретичних знань необхідних для виконання своїх функцій у майбутній професійній діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування компетентностей:

Інтегральна компетентність:

- Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання (задачі) у професійній освіті або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук у професійній галузі та може характеризуватись певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях (ІК)

Загальні компетентності:

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. (ЗК02)
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. (ЗК 05)
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗК 08)
- Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. (ЗК 11)

Спеціальні (фахові) компетентності

- **ФК13.** Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.
- **ФК20.** Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у програмовані результати навчання:

- **ПР01.** Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

- **ПРО3.** Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
- **ПРО6.** Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни «Основи конституційного права» мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- предмет конституційного права України;
- історичний досвід конституційного будівництва, основи теорії Конституції;
- основи конституційного устрою України;
- конституційний статус людини і громадянина;
- форми прямого і представницького народовладдя;
- конституційну систему, повноваження, порядок формування та діяльності органів влади за їх поділом на законодавчу, виконавчу і судову;
- конституційно-правові основи територіального устрою України;
- конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.

уміння:

- застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів;
- реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;
- визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;
- аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції;
- володіти конституційно-правовими поняттями і категоріями;
- використовувати знання з Конституційного права України в юридичній практиці;
- відслідковувати зв'язки норм Конституційного права з нормами інших галузей права.

3. Програма початкової дисципліни

Розділ I. Теорія конституціоналізму та конституційного права України.

Розділ II. Конституційний лад України та його основні засади.

Розділ III. Конституція України та права людини.

Розділ IV. Безпосередня та представницька демократія.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділів, тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Денна		Заочна	
							Всього	Лекції	Практична робота	Самостійна робота
1	Розділ I. Теорія конституціоналізму та конституційного права України.	14	6	2	-	6	2	2	-	12
2	Розділ II. Конституційний лад України та його основні засади.	16	6	2	-	8	2	2	-	12
3	Розділ III. Конституція України та права людини.	16	8	2	-	6	2	2	-	12
4	Розділ IV. Безпосередня та представницька демократія.	14	6	2	-	6	-	-	-	18
	Всього	60	26	8	-	26	6	6	-	54

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розділ I. Теорія конституціоналізму та конституційного права України.	6	2
2	Розділ II. Конституційний лад України та його основні засади.	6	2
3	Розділ III. Конституція України та права людини.	8	2
4	Розділ IV. Безпосередня та представницька демократія.	6	-
	Всього	26	6

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розділ I. Теорія конституціоналізму та конституційного права України.	2	-
2	Розділ II. Конституційний лад України та його основні засади.	2	-

	засади.		
3	Розділ III. Конституція України та права людини.	2	-
4	Розділ IV. Безпосередня та представницька демократія.	2	-
	Всього	8	-

7. Теми семінарських занять

Навчальною програмою не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розділ I. Теорія конституціоналізму та конституційного права України.	6	12
2	Розділ II. Конституційний лад України та його основні засади.	8	12
3	Розділ III. Конституція України та права людини.	6	12
4	Розділ IV. Безпосередня та представницька демократія.	6	18
	Всього	26	54

9. Методи контролю

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Основи конституційного права» використовуються наступні види контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка.
3. Практична перевірка.
4. Поточний контроль.

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Основи конституційного права» - залік.

Контрольні питання:

1. Визначте поняття Конституції України.
2. Дайте характеристику правового статусу Президента України.
3. В чому полягає порядок роботи сесій Верховної Ради України.
4. Дайте характеристику ознак системи органів державної влади України.
5. Розкрийте територіальну і фінансову основу місцевого самоврядування в Україні.
6. Охарактеризуйте права та обов'язки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
7. Розкрийте зміст поняття і ознак державного органу України.
8. Дайте характеристику установчої функції Верховної Ради України.
9. Проаналізуйте статус суддів в Україні.

10. Розкрийте зміст поняття, системи та принципів адміністративно-територіального устрою України.
11. Проаналізувати порядок обрання Президента України.
12. Дайте розгорнуту характеристику розподілу повноважень Верховної Ради України.
13. Дайте розгорнуту відповідь набуття громадянства в Україні.
14. Проаналізувати порядок обрання Президента України.
15. Дайте визначення правового статусу іноземців.
16. Назвіть основні правила в'їзду в Україну і виїзду із України іноземців.
17. Охарактеризуйте контрольну функцію Верховної Ради України.
18. В чому полягає суть, – суверенності, незалежності, демократичності, правової соціальної держави України.
19. Дайте характеристику основним правам, свободам та обов'язкам іноземців.
20. Розкрийте зміст гарантій місцевого самоврядування.
21. Дайте характеристику формі держави у відповідності до Конституції України.
22. Проаналізуйте порядок висування і реєстрації кандидатів у депутати.
23. Охарактеризуйте повноваження органів місцевого самоврядування в Україні.
24. Проаналізуйте правовий статус біженців в Україні.
25. Дайте визначення і проаналізуйте нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України.
26. Поясніть, що Ви розумієте під судовим захистом прав і свобод людини і громадянина.
27. Розкрийте зміст поняття та природи конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
28. Проаналізуйте порядок формування Кабінету Міністрів України та дайте визначення його правового статусу.
29. Поясніть, як Ви розумієте роль Конституційного Суду України в конституційному процесі.

10. Критерії поточного оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи конституційного права» наведені нижче:

Критерії	Оцінювання за 4-бальною шкалою

1. Глибоке розуміння теоретичних основ та здатність застосовувати їх у практиці. 2. Висока якість виконання практичних робіт. 3. Активна участь у дискусіях та обговореннях на заняттях. 4. Здатність критично аналізувати та обговорювати питання.	«відмінно»
1. Достатнє розуміння теоретичних основ та їх застосування. 2. Виконання практичних робіт на рівні, що відповідає нормам та стандартам. 3. Участь у дискусіях та активне висловлювання питань під час занять.	«добре»
1. Слабке розуміння основних понять та принципів. 2. Виконання практичних робіт, але з можливими помилками. 3. Пасивність під час дискусій та обговорень на заняттях. 4. Здатність вирішувати базові завдання, але з обмеженою компетентністю.	«задовільно»
1. Низьке розуміння основних концепцій. 2. Помилки та невдачі під час виконання практичних робіт. 3. Відсутність участі в активних обговореннях та дискусіях. 4. Недостатність знань та навичок у розв'язанні завдань.	«незадовільно»

11. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи конституційного права» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та споруд», за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»; за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції», за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»; за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт» за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка».
2. Конспект лекцій.
3. Тестові завдання для здійснення модульного контролю.
4. Пакет завдань по виконанню лабораторно-практичних робіт.
5. Пакет завдань по виконанню самостійних робіт.
6. Пакет завдань по виконанню контрольної роботи з дисципліни «Основи конституційного права»
7. Контрольні питання.
8. Завдання для підсумкового контролю.

12. Рекомендована література

Базова

1. Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність. 3-є вид. (До 15-

- річчя Конституції України і 20-ї річниці незалежності України). Упорядники І.О.Кресіна, О.В.Батанов. Відп. ред. Ю.С. Шемчушенко. – К., 2011. – 328 с.
2. Конституційне право України: Хрестоматія": Навчальний посібник / Упоред. В.С. Журавський, Ю.М. Тодика. – К.: Ін Юрс, 2004. –884 с.
 3. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – Постанова ВР № 750-VІІ від 22.02.2014.
 4. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я.Таций (голова редкол.), О.В.Петришин (відп.секретар), Ю.Г.Барабаш та ін.; Нац.акад.прав.наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х., 2011. – 1128 с.
 5. Кравченко В.В. "Конституційне право України: Навчальний посібник" – К.: Атіка, 2006. – 586 с.
 6. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. проф. В.Л. Федоренка. – 4 – вид., перероб. і доопр. — К.: Видавництво «Ліра-К», 2012. – 576 с.
 7. Сов гиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб./ О.В.Совгиря, Н.Г.Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К., 2012. – 544 с.
 8. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підруч. / До 20-ої річниці Конституції України та 25-ої річниці незалежності України / В.Л. Федоренко. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 616 с.
 9. З.С. Гладун, М.Г. Федішин. «Основи конституційного права України» - Тернопіль, СМП «Астан». – 2001.- 409 с.

Допоміжна

1. Бедрій Р.Б. "Громадянство України: конституційно–правові основи"//Львівський національний університет ім. І. Франка. – Львів, 2004 – 187 с.
2. Бисага Ю. "Інститут Президента в конституціях європейських країн міжвоєнного періоду"// Право. –Ужгород. – 2002. №1, –с. 24–27.
3. Бойко В. “Суддя як центральна фігура в судовій реформі”//Вісник Конституційного Суду України. –2002.-№4.
4. Борденюк В. “Концептуальні основи співвідношення функцій місцевого самоврядування з функціями держави”//Право України.-2003.-№11.
5. Борденюк В. “Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект”//Право України.-2003.-№4.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/http://www.ccu.gov.ua/> -
6. Офіційний веб-портал Адміністративного Суду України <http://www.vasu.gov.ua/> - <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
7. Офіційний веб-портал Європейського Суду з прав людини URL:

- <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
8. Сайт Харківської правозахисної групи URL: <http://khp.org/>
8. Сайт Української Гельсінської спілки з прав людини URL: <https://helsinki.org.ua/articles/ukrajinska-hromadska-hrupa-spruyannavykonannyu-helsinskyh-uhod/>
9. Акти *acquis* ЄС, перекладені на українську мову URL: <https://minjust.gov.ua/acquis-communautaire>
10. Пошукова система нормативних актів ЄС URL: <http://eurlex.europa.eu/homepage.html> Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press
11. Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).